

Spis treści

Wstęp	9
 Rozdział I Kontekst historyczny rumuńskiej modernizacji w XIX wieku	
1. Zapowiedzi końca epoki. Grecy, Rosjanie i pierwsza próba sił	21
2. Zmiana w granicach ustalonego porządku.....	44
3. Rok 1848 – próba zmiany gwałtownej	57
4. Rozczarowani rewolucją. Ion Heliade-Rădulescu i poszukiwanie alternatywy	77
5. Budowanie państwa, czyli pragmatyzm	88
 Rozdział II Titu Maiorescu – konserwatyzm paradoksalny	
1. Edukacja filozoficzna	103
2. Ideologiczne dojrzewanie	117
3. Wpływy niemieckie	128
4. „Formy pozbawione treści” i „nowy kierunek” w kulturze.....	150
 Rozdział III Mihail Eminescu – tradycjonalizm niekonsekwentny	
1. Wizje poetyckie i diatryby	181
2. Koncepcja państwa	201
3. Idea monarchii i władcy	216
Zamiast zakończenia	229
Bibliografia	237

XIX wiek przynosi Rumunom początek własnego państwa oraz równoczesną zmianę paradygmatu kulturowego z orientalnego na zachodnioeuropejski. Wejście w nowoczesność nie oznacza zwykłego etapu ewolucji, lecz swoisty początek absolutny, zupełnie nowy porządek zdominowany ideologicznie przez liberalizm i nacjonalizm. Przepojona niechęcią reakcja na zmianę niektórych ludzi kultury nie budzi zdziwienia, ale jej specyficzne formy mogą zaskakiwać. Siedmiogrodzianin Maiorescu marzy o zastąpieniu „orientalnego barbarzyństwa” nowoczesnym systemem merytokracji o wyrażnie niemieckiej proveniencji przy jednoczesnym dowartościowaniu wszystkiego, co własne, swojskie, wyrosłe z lokalnej tradycji. Mołdawianin Eminescu, ostatni romantyk Europy, tęskni za średniowiecznym rajem utraconym i jego wyobrażoną harmonią społeczną. Szczególny to jednak raj, w którym miejsce Boga zajmuje Naród...